

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Appellatio

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

Missa celebrata non in die designato prodest ut ordinaria. Cetero paribus utilius est missa privilegiata quam Bulla Cruciatæ Catechumeni prodest per modum suffragii. Parva donatio ratione liberalitatis non irritat valorem brevis.

vel aliam justam causam non potest celebrare in illo Altari, debet in alio privilegiato celebrare. *ibid. §. Nota etiam.*

15. Utilius est (cæteris paribus) celebrare Missam in Altari privilegiato, quam accipere Bullam Cruciatæ pro defunctis, *ibid. ref. 26.* Indulgentiæ Altaris privilegiati profunt Catechumenis per modum suffragii quatenus sunt sub potestate Christi, non autem applicatio sacrificii missæ privilegiatæ: unde consulerem Christianos celebrare facere Missas dum vivunt pro eorum satisfactione, *ibid. ref. 27.*

16. Clausula de præsentatione privilegii, vel brevis (ne quid minimum detur pro illis) non irritat valorem Brevium, si aliquid detur ratione liberalitatis, affirmant de hoc aliqui, alii negant, tu cogita. *ibid. ref. 28.*

17. Licet dicere Missam privatam de Requiem in die Dominico infra. Octavam Omnium Sanctorum in Altari privilegiato; quia videtur quod Pontifex vult illam concedere, & ita de festo duplici non autem de aliis Missis defunctorum *ibid. ref. 29. & 28.*

18. Sacerdos celebrans in Altari privilegiato, tenetur applicare fructum, & indulgentiam cum una sola elemosyna, *Dian. p. 10. tr. 16. ref. 20.*

Licet dicere Missam die Dominico de Requiem infra oct. omnium Sanctorum, & in festo duplici. Tenetur fructum, & indulgentiam applicare.

ANIMÆ PURGATORII.

Indulgentia profunt defunctis. Qui applicantur.

1. Indulgentias prodesse defunctis Inconstans fuit semper traditio & sensus totius Ecclesiæ Catholicæ; cujus quidem oppositam sententiam Toletus *lib. 6. cap. 26.* appellat hæresim. Nam sicut fideles privati possunt applicare pia opera per modum satisfactionis in subsidium defunctorum: ita Pontifex ut Caput, poterit ex thesauro Ecclesiæ pro eisdem defunctis applicare satisfactiones Christi & Sanctorum, mediis Indulgentiis; ratione scilicet unionis, quæ est per charitatem, & quæ facit, ut inter nos, & defunctos sit bonorum spiritualium communicatio, *p. 9. tr. 2. ref. 2.*

Utilius est,

2. Utilius videtur, ratione certitudi-

nis Indulgentiæ, Bullam Defunctorum pro anima accipere, quam pro ea Missam in Altari Privilegiato celebrare.

Quia, communiter loquendo, causa, ob quam Indulgentia conceditur in Altari privilegiato, solet esse pars illius, v. g. devotio Sancti, Indigentia Ecclesiæ, &c. Quæ tantam certitudinem præ se ferre non videtur, sicut causa generalis, nempe belli subsidium contra fideles, ratione cujus Bulla conceditur. *p. 9. tract. 4. ref. 16.*

3. Ad celeriorē liberationem animæ à pœnis Purgatorii, plus valet, si Missæ dicantur plures in una die, quam si in pluribus diebus. Anton. Raguccius de *voce Canonorum, &c. & tract. de Missa, quest. 69. num. 1.* & alii. Non damno tamen Anniversaria relinqui solita à fidelibus tempore mortis: sed magis admonerem, ut Missæ quanto citius celebrentur. *p. 9. tr. 2. ref. 27. vers. Dico secundo. Vide altare privilegiatum & indulgentiam.*

Bullam defunctorum pro anima accipere, quam pro ea Missam in Altari privilegiato celebrare.

Citius liberatur anima per plures missas in uno die, quam in pluribus scorsim per solutas. Videntur Anniversaria.

APPELLATIO.

1. † Appellatio est à minore Judice ad majorem provocatio pro injuria irrogata, vel irroganda, Unde duplex est. Altera ab illato gravamine, & dicitur appellatio via gravaminis. Altera à gravamine inferendo, & dicitur appellatio via devolutionis. Prima fit post latam sententiam, secunda, ante illam, & dicitur etiam recusatio. Qui appellare possit, à quo, quomodo, quoties, quando, &c. Vide 2. *quest. 6. per totum.* Appellatio esse potest illicita. Primo ratione sententiæ, de qua fit appellatio. Secundo ratione judicis, à quo fit. Tertio ratione Judicis, ad quem fit. Et tandem quarto ratione modi, quo fit. Ex primo capite.

Appellatio quid, & quæ duplex.

2. Quando Episcopus judicat, reum gaudere immunitate Ecclesiæ, ad quam confugit, non potest iudex laicus de tali sententia appellare. Ita Peregrinus de *immunit. c. 16. num. 33.* contra Farinacium *Append. c. 27. n. 372.* Quod Bonacina

Appellare non potest iudex laicus à sententia Episcopi, quod reus gaudeat immunitate.

cina de leg. disp. 3. q. 7. punc. 7. numer. 11. dicendum etiam putat, quando Episcopus declararet contra reum. part. 3. tract. 1. ref. 38. & part. 4. tract. 1. ref. 97. utrobique in fine.

An neque reus si declaret, non gauderet appellare non potest hereticus a sententia definitiva: Sed potest ab interlocutoria.

3. Hæreticus a sententia definitiva contra eum lata appellare non potest, sicut nec ejus hæredes. Ita habetur in cap. ut Inquisitionis, de heret. in 6. Potest tamen appellare ab interlocutoria, & à decreto torturæ, ex lib. 2. Co. 1. de appell. recip. & l. penult. Cod. quorum appellat. non recipiuntur. Ita Siguanca Echir. tit. 32. num. 11. Cath. institut. tit. 6. numer. 2. & tit. 65. num. 2. part. 4. tract. 6. resol. 20. & tract. 8. ref. 20. & 32.

Licita est appellatio à sententia lata ex opinione.

4. Item secundum Ledesnam tom. 2. tractat. 8. cap. 24. concl. 8. diff. 2. appellatio de sententia lata secundum opinionem probabilem est illicita. Nam judex rationabiliter talem sententiam tulit & alioqui, si liceret ab hujusmodi sententiis appellare nunquam finirentur litigia. Sed contrarium dicendum, est non solum, si sententia lata sit secundum opinionem probabilem: probabiliorem relicta, sed etiam, si secundum probabiliorem, & communioem. Nam judex appellationis scire potest sententiam, & quidem justè, secundum opinionem minus probabilem. Ita tenet Joannes à Cruce. part. 1. pr. 8. artic. 3. dub. 11. concl. 2. in causa sanguinis. Quod etiam dicendum est in aliis causis non solum criminalibus sed etiam civilibus, contra Malderum, in 2. 2. tractat. 6. cap. 2. dub. 4. part. 3. tract. 5. resol. 104.

Vel etiam probabiliore relicta.

Illicita appellatio à sententia Regis, Præfati.

5. Ex secundo capite illicita est appellatio à sententia Regis, à Rege enim non appellatur. Ita Corsetus de præf. Regis. p. 3. q. 22. numer. 18. Item neque à sententia Præfati ex l. 1. ff. de offic. Prætoris. p. 5. tr. 2. ref. 36.

Et Congregationis Cardinalium; Non tamen unius.

6. Item non appellatur à sententia totius cœtus Cardinalium. Ita Albanus de Card. q. 42. priv. 3. & DD. communiter. Qui tamen omnes asserunt, licitam esse appellationem à sententia unius Cardinalis. Sed in favorem Cardinalium posset quis dicere, quod Cardina-

Quamvis de uno videatur etiam congruum.

les æquiparantur Præfeto & ut docet Glossa in l. 1. ff. de Offic. Prætoris, quod videtur dicere ad insinuandum, quod à sententia Cardinalium non datur appellatio, quia in eo textu id determinatur de Præfeto. Item Cardinales æquiparantur Regibus, & ideo illis inferentes injuriam puniuntur ut rei læsæ majestatis. Igitur videri posset, quod nec à sententia unius Cardinalis appellare licet. Sed prima opinio est communis. Ibid.

7. At verò, quando aliqua causa Cardinali committitur cum clausula, appellatione remota, tunc illicita est omnis appellatio non solum frivola, & frustratoria, quam hujusmodi clausula tollere solet, secundum Cenedum q. 9. can. c. 45 n. 43. & alios. Sed etiam legitima. Ita Farinac. fragm. cr. p. 2. v. Iudex num. 963. Albanus de Card. q. 42. privil. 4. & alii p. 5. tr. 2. ref. 37.

Quod certum est, si illi committantur aliqua causa (appellatio, ne remota.)

8. Sed quæres, An Cardinales, si sint Judices recusari possint? Respondeo affirmativè, ex causa justa, etiam si sint Judices delegati. Ita Rolandus à Valle lib. 3. conf. 19. numer. 17. qui idem docet de Cardinali legato à latere. Attamen justa causa debet esse multum relevans: Nam Cardin. recusatio non est ita facilis sicut aliorum. Ita Alb. de Card. quest. 42. & alii. Sed, his non obstantibus. Guazzinus defens. 1. cap. 29. numer. 102. docent Cardin. judices recusare non posse, nisi essent judices alterius Cardin. Ita etiam Præpos. in c. Postremò, n. 9 p. 4. tr. 2. ref. 30.

Potest tamè Cardinali iudex recusari. Etiam si sit delegatus. Sed causa debet esse multum relevans. Et alii absolute id negant.

9. Aliquæ Religiones habent privilegium interdicens Religiosis appellationem. Sed hoc privilegium intelligendum est secundum jus commune, de appellatione scilicet frivola, & quando Præfatus non gravat. Non autem quando gravamen est manifestum. Ita Sanchez sum. tom. 2. lib. 6. c. 8. n. 10. p. 3. tr. 2. ref. 54. 5. Notandum.

Licita appellatio Religiosis ex causa justa. Etiam in Religionibus habentibus privilegium in contrariò illicita est appellatio à iudice Ecclesiastico ad laicum.

10. Tertio appellatio debet fieri ad iudicem competentem, & suo ordine. Unde omnis appellatio à iudice Ecclesiastico ad iudicem laicum est illicita, quia is non est competens.

Quod

Quod intelligendum etiã est de rescripto, seu Apostolis, testificantibus de appellatione facta coram iudice Ecclesiastico ad Papam, & impediens, ne interim reus molesterur, quæ appellatur appellatio tuitiva, in Regno Portugalliæ concedi solita. Nam huiusmodi appellatio offendit libertatem Ecclesiasticam & illam reprobare videtur Tridentinum *sess. 25. cap. 4.* & praxis Curie Romanæ, quæ Candelabrum Vivaldi, quoddam cum aliis hanc appellationem defenderet, suscipit. Ratio autem est, quia hoc pertinet ad iudicem Eccl. ad quem quis in tali casu potest recurrere, ut iura concedunt, non vero ad sæcularem, quod ius Canonicum prohibet, *p. 1. tr. 2. ref. 103.*

Etiã si cum primo Ecclesiastico decideret laicus.

11. Item, quando causa decisa fuit per duos iudices, unum Ecclesiasticum, & alium sæcularem, appellatio debet fieri ad Ecclesiasticum; quia iudex appellationis debet esse iudex competens & triusque arbitri, qualis esse non potest iudex laicus. Et præterea; quia dignus trahit ad se minus dignum. Ita Felin. *in cap. 1. de præser. num. 7.* contra Convar. *lib. 1. var. c. 22. p. 4. tr. 1. ref. 54.*

Reus hæreticus, quando potest appellare debet ad Papam. Sed in Hispania, ad supremum Inquisitorem. Si autem gravamen tulit Episcopus, non exoptus, appellare potest ad Archiepiscopum. Exemptus ad Papam. Appellatio debet fieri proximiori Superiori. Et sic gradatim ita ius communi.

12. Quando reo hæretico conceditur appellatio, appellare debet ad Papam, si gravamen illatum sit ab Inquisitoribus Tribunalis Romani. Si vero ab Inquisitoribus Tribunalis Hispani appellare debet ad supremum Inquisitorem, ex privilegio Apostolico. Quod si gravamen illatum est ab Episcopo personæ non exemptæ, hæc appellare potest ad Metropolitanum. Non autem exempta; sed debet appellare ad Papam. Quia Episcopus contra hæreticos exemptos non procedit ut iudex ordinarius, sed ut delegatus. Vide text. *in cap. ad abolendam, & Simancam cath. in 1. tit. 26. n. 6. cum aliis, p. 4. tr. 7. ref. 32. §. Quando.*

13. ¶ Ordo appellationis requirit, ut appellatio prius deferatur ad iudicem, qui sit proximè superior, & sic gradatim. Ita habetur in iure communi. ¶ Unde ait Decius *in c. consultuit, numer. 45. de appell.* quoddam, quando quis appellaret

generaliter à sententia censura, non exprimendo, ad quem, præsumendum esset appellationem ad proximum superiorem factam fuisse: nam quamvis ex privilegio, omisso medio, appellare potuisset ad Papam, vel eju. delegatum; tamen in dubio præsumitur uti iure communi potius, quam privilegio *Lejus §. militis, ff. de milit. testam. l. in testamento, C. de testam. militis.* Ita ille valde probabiliter *p. 5. tr. 10. ref. 18.*

14. In Regularibus præter jus commune extat Decretum Clem. VIII. & declaratio Cardinalium, quoddam debeant appellare cum ordine à Guardiano ad Provinciale, ab hoc ad Generalem, à Generali ad Cardinalem Protectorem, ab hoc ad Papam. Et ita tenent Duardus *in Bulla Cœn. lib. 2. can. 99. num. 8.* & alii. Sed Protellius *dub. Reg. 5. Appellat. num. 3.* stante praxi, ait, omisis illis mediis, posse Religiosum statim appellare ad Papam, vel Nuncium, *p. 3. tract. 2. ref. 54.*

Et pro Regularibus decretum præterea Clem. VIII. & declaratio Cardinalium. Sed aliqui docent posse Regulares hunc Nuncium violare.

Quod attinet ad modum appellationis à gravamine, illa debet fieri in scriptis, & continere debet duo, id est, gravamen, à quo appellatur, & causam gravaminis in specie. Ita Pena *part. 3. tom. 31. p. 4. tract. 6. resol. 20. §.* Nota tamen. Nisi iusta causa hæc impediatur, ut, si Regularis à superiore, gravatus, timeret Apostolos petere, & litteras appellationis præsentare. Nam non est petendus consensus ab eo, qui vexat iniquè, vel de eius culpa corrigenda, & emendanda curatur. Igitur potest se ad superiorem transferre, quæ appellatio dicitur, arrepto itinere, & sine scripto. Neque hoc intendit prohibere Concilium Tridentinum *session. 25. cap. 4.* Imò in tali casu, si Religiosus terendo habitum Religionis, timeret detegi, & comprehendi à Prælato iniuste gravante, posset habitum dimittere, quia illum portare teneretur præcepto humano; quod non obligat cum tanto periculo. Ita Portellus *V. Habitus, num. 3. p. 3. tr. 2. ref. 56. & 115. §. Non desinam.*

Appellatio debet fieri in scriptis. Sed iusta causa ab hoc excusat.

Vnde Religiosus timens, maius gravamen, appellare potest arrepto itinere. Etiam sine habitu.

16. Appellatio alternativè facta ad plures competentes. (*v. g. Appello ad Archiepiscopum*

Appellatio alternativè

[Ad hunc, vel illum] secundum aliquos invalida. Secundum alios no ita

chiepiscopum, vel ad Papam, aut: Appello ad quem iure possum, & debeo, aut conjunctiva: Appello ad hunc, & ad illum) secundum aliquos est invalida, & incerta. Sed Panormitanus num. 11. ait, quod si

judici competenti alius incompetens per alternationem adjicitur, appellatio non est vitiosa. Sed quid, si uterque iudex appellatus æque competens sit: Aliqui dicunt appellationem esse inutilem, ex certitudine orta inter iudices. Sed ego

Et si uterque iudex sit æque competens, puto esse validam.

Et indifferenter tolli per electionem appellantis intra terminum.

Qui in omnibus causis est accedendum.

Ad etiam in sententia excommunicationis?

Per appellationem appellans tollitur de potestate iudicis.

puto, non esse adeo inutilem, ut habeatur pro non scripta. Nam incertitudinem tollere potest appellans, eligendo alterutrum ex iudicibus nominatis, sed intra terminum appellationis. Hæc omnia Magrouejo tom. 1. in c. cum consuluit, n. 9. & 10. de appell. p. 5. tr. 10. vers. 18. §. Sed quid,

17. † Terminus ad appellandum de gravamine in omnibus causis est decem dierum, à die lata sententiæ ex cap. quod ad consultationem de re jud. † At in sententiæ excommunicationis Avila tom. 6. §. 5. disp. 5. dub. 11. concl. 3. & alii contra Abbatem in cap. praterea de appellat. docent, esse totum illud tempus, quo conditio ad incurrendam excommunicationem non impletur, p. 5. tr. 9. ref. 64. §. Sed difficultas.

18. Effectus appellationis legitime facta est, eximere appellantem à potestate iudicis, à quo fit, hucusque quoad illud articulum jurisdictionem suspendere, ex cap. pastoralis 53. de appell. Itaque appellans à sententiæ excommunicationis tendendæ, illam non incurrit par. 5. tr. 9. ref. 30. in fine.

Vnde appellans ab excommunicatione ferenda, excommunicari non potest.

Suspendit item appellatio omnem suspensionem præter duas. Item excommunicationem.

19. Per appellationem subsequentem suspensio omnis suspenditur præter suspensionem ab officio, & ab ingressu Ecclesiæ, ut colligitur no cap. is, cui, de sentent. excommunic. in 6. Ita Hurrado de cens. diff. 2. §. numer. 110 contra Turrianum lib. 4. disput. 42. dub. 2. Appellatio item post latam sententiæ excommunicationis non suspendit illius incursum, ut definitur in cap. Pastoralis. Ita etiam Hurrado disp. 13. diff. 4. p. 5. tract. 10. ref. 16. Quod si Episcopus tollat suspensionem, vel interdictum ad reinciden-

tiam, probabile est: appellationem interpositam non suspendere sententiæ de reincidentia. Sed ego ad hæreo sententiæ Alcerii de cens. l. 2. disp. 3. c. 2. quod suspendat. Quia Episcopus numquam potest suspendere suam censuram, nisi penitus tollat, p. 5. tr. 10. ref. 17.

Et sententiæ de reincidentia.

20. Clausula (Appellatione remota) non de frivola, sed de legitima appellatione sit intelligenda. p. 9. tr. 7. ref. 28.

Legitimi intelligenda est clausula.

21. Appellans à Pontifice ad Concilium generale actu existens, incidit in censuram Bullæ Cœnæ, ut affirmat Gābarupta de excomm. Bull. cap. 2. num. 11. quod est sacrilegus contra sedis Apostolicæ Primatum, tam qui ad præsens, quā qui ad futurum Concilium appellat, & sic eodem modo excommunicatur. Sed mihi magis arridet negativa sententiæ cum Castro Pal. 6. disp. 3. punct. 3. num. 6. & aliis. Quia lex pœnalis non excedit proprium casum: hæc autem lex, cum sit pœnalis, & non loquatur, nisi de appellantibus ad futurum generale Concilium, extendi non debet ad appellantes ad præsens p. 9. tr. 7. ref. 66.

Appellans à Pontifice ad Concilium, an incurrat Censuram Bullæ Cœnæ.

22. Appellantes verò ab ordinationibus Pontificis in quantum Princeps temporalis est, incurunt excomm. Bullæ Cœnæ. Sic Bonac. tom. 3. disp. 1. q. 3. punct. 2. contra Reginaldum tom. 1. l. 9. numer. 263. Sed ab affirmativa sententiæ non puto esse recedendum, ibid. vers. Sed maior difficultas.

Appellantes ab ordinationibus Pont. ut Princeps temporalis est, incurunt.

23. Citatio, & appellatio ad iudicium Dei in vallem Josaphat, nisi fiat odio, & vindicta, sed bona fide, ut innocentia appareat, & ut infamia arceatur à familia, erit licita. Camer. & alii. par. 10. tr. 15. ref. 9.

Potest appellari ad iudicium Dei in valle Josaphat.

AQUA BENEDICTA.

1. Aqua benedicta delet in nobis peccata venialia ex opere operato, sicut sacramenta. Nec refert, quod semper requiratur in nobis aliquis actus, nam etiam in perceptione Sacramentorum requiritur, & non propterea remissio peccatorum tribuenda est operi

Aqua benedicta delet peccata venialia ex opere operato.